

امروز شیعیان عمان

جنت‌الاسلام سید شرف الدین الموسوی

از آنجاکه در منابع تاریخی و پژوهشی چندان به شیعیان عمان توجه نشده است و ما در این باره با کمود داده‌های تاریخی رو به رو هستیم، در این فرصت بسیار زنگنه که برای آشنایی با اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شیعیان عمان، قسمت‌هایی از جزو شیعیان عمان، متنی بر مقاله جنت‌الاسلام سید شرف الدین الموسوی، امام مسجد جامع مسقط (کورنیش) را، که در نخستین کنفرانس جهانی اهل بیت در تهران در سال ۱۳۶۹ ارائه شده است، بیان کنیم، گرچه آمارهای بیان شده در این مقاله به سال ۱۳۶۹ امریک است که به یقین بازمان گذشت اتفاقات دارد، مطالب تاریخی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن به مادر شناخت وضعيت شیعیان عمان کمک بسیاری می‌کند. متن این سند به شماره ۵۶، ۳ در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی جمهوری اسلامی ایران موجود است.

دارند و به صورت فردی نیز فعالیت می‌کنند. شیعیان عمان از نظر فرهنگی مردمی پیشرفت، و از نظر بازدهی و مشارکت در جامعه، گروهی مهم‌اند.

عدمی از فرزندان آنها از تیزهوشان و فارغ‌التحصیلان ممتاز و رتبه اول مدارس عمان هستند و در زمینه‌های علمی، آموزشی و ادبی امتیازات درخشانی به دست آورده‌اند. بسیاری از آنها نیز تحصیلات خود را در سطح دانشگاهی ادامه داده‌اند، و در پایه گذاری بنای فرهنگی عمان سهم تعیین کننده‌ای داشته‌اند.

پیروان مذاهب دیگر با شیعیان آمیزش گسترده‌ای دارند. روابط صمیمی و برادرانه‌ای میان شیعیان و برادران اتباع سایر مذاهب برقرار است. چنان نیست که شیعیان از برادران سنتی و اباضی خود جدا و منزوی باشند. بر عکس، آنها با همه مذاهب به گرمی می‌آمیزند. البته بحث‌های مذهبی نیز در می‌گیرد، ولی از حد تفاهم و علاقه به آشنایی با مذهب ایشان بیرون نمی‌شود.

ما می‌توانیم موارد بسیاری از تأثیرپذیری‌های متقابل، بقویه تأثیرپذیری از فکر شیعی را در نوشته‌های برادرانی که از اتباع سایر مذاهب هستند، بینیم؛ برای نمونه در کتاب «الفتح المبين فی سیرہ ابوعسعیدین» چند جا به نصوصی که از آرای شیعی است بر می‌خوریم. در صفحه ۳۶۰ کتاب، متن کامل «صحیفه سجادیه» و فقراتی از دعاهای حضرت امام زین العابدین(ع) آمده است.

شاعران اباضی مذهب نیز قصایدی چند در مدح اهل بیت سروده‌اند. شاعر ارجمند، سید هلال بن بدر بوسیعیدی، در یکی از قصاید خود، «مر مرثیه امام حسین(ع)» چنین سروده است:

«روح الكون ارضه والسماء
يوم ضجت بخطبها كربلا
يا لخطب من دونه كل خطب
و مصاب قد عرفيه العزاء
ليس الدهر فيه ثوب حداد
 فهو والدهر ماله انساء» ■

امروز شیعیان یکی از نیروهای مؤثر در جامعه عمان به شماری می‌آیند. رهبران جامعه عمان آنها را شهروندانی پرهیزگار و صلاح توصیف کرده‌اند. شیعیان امروز مناصب دولتی مهمی نیز در تصدی دارند که از آن میان، فرماندهای در ارتش و پلیس و مقاماتی در تمام پست‌های مهم کشور است.

در عمان، با پیروان مذهب تشیع با حقوق برابر، مانند اتباع سایر مذاهب کشش، رفتار می‌شود. آنها در بیشتر شهرهای عمان مانند مسقط، مطرح، خوض، برکاء، مصنوع، سویق، خابوره، صحم، صحار، لوی، مسنندم زندگی می‌کنند. شمار روستاهایی که در آنها شیعیان زندگی می‌کنند بیست و رostاست، که همه آنها در نوار ساحلی عمان، به طول ۴۰۰ کیلومتر،

پیروزی مذاهب دیگر با شیعیان آمیزش گسترده‌ای دارند. روابط صمیمی و شیعیان از برادران سنتی و اباضی خود جدا و منزوی باشند. بر عکس، آنها با همه مذاهب به گرمی می‌آمیزند. البته بحث‌های مذهبی نیز در می‌گیرد، ولی از حد تفاهم و علاقه به آشنایی با مذهب دیگر شیعه خارج نمی‌شود

می‌گفراشند. براساس آمارهای تقریبی ما، تعداد شیعیان ما امروز، به سی هزار نفر می‌رسد. تعداد مساجد آنها نزدیک به سی باب و حسینیه‌های آنها حدود پنجاه عدد است.

قرار گرفته‌اند. شیعیان رosta برای پریا ارشاد شعائر دینی و مذهبی خود از آزادی کامل برخوردارند. همواره علمایی نیز در بین آنها برای ارشاد و آموزش و تبلیغ احکام دین مبین حضور دارند. افزون بر عالمان شیعه که در عمان مقیماند، علماء و اعظام بسیاری نیز از خارج کشور نزد شیعیان عمان می‌آیند و مدت‌ها با صنعتی و بازرگانی را در اختیار خود